

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

KESTÄVÄ KEHITYS

Kulttuurinen kestävyys

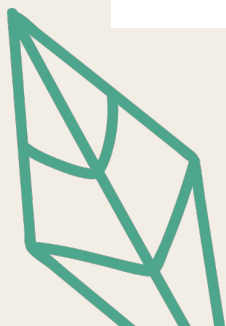
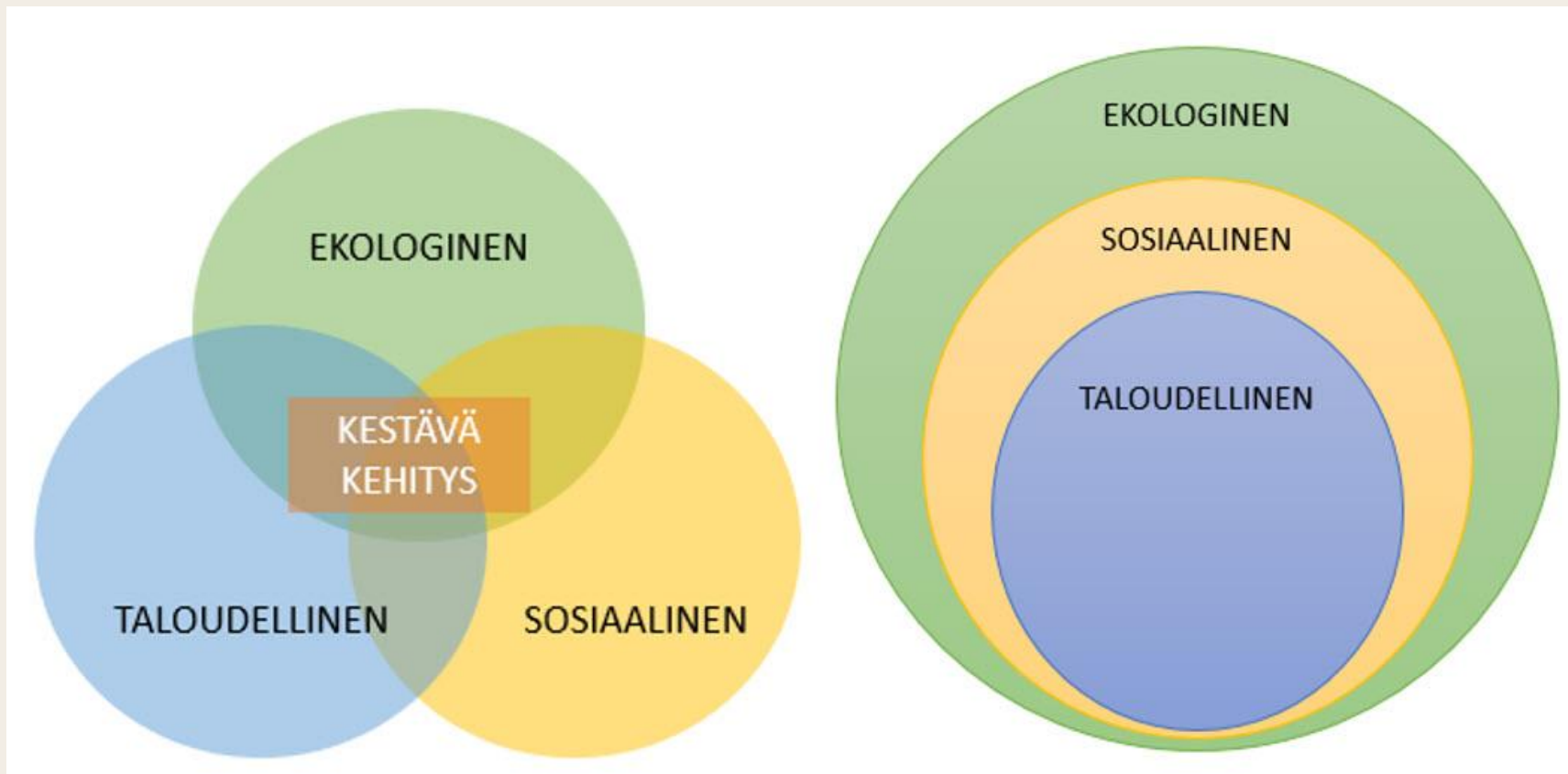
-

katsaus käsityksiin ja opetussuunnitelmaan

Erityisasiantuntija Julia Uusoksa

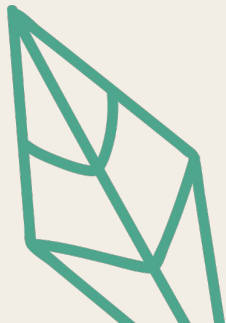
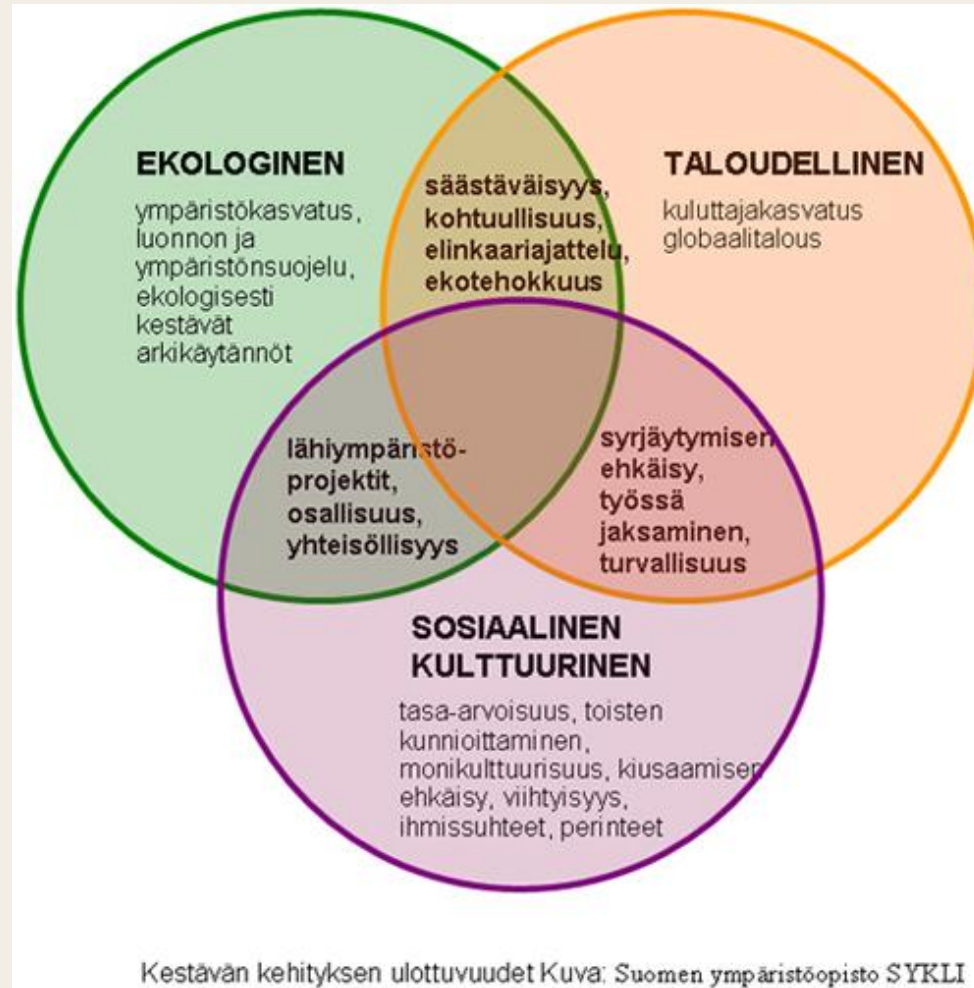
28.11.2024

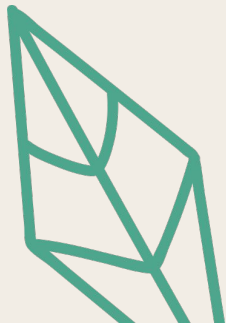
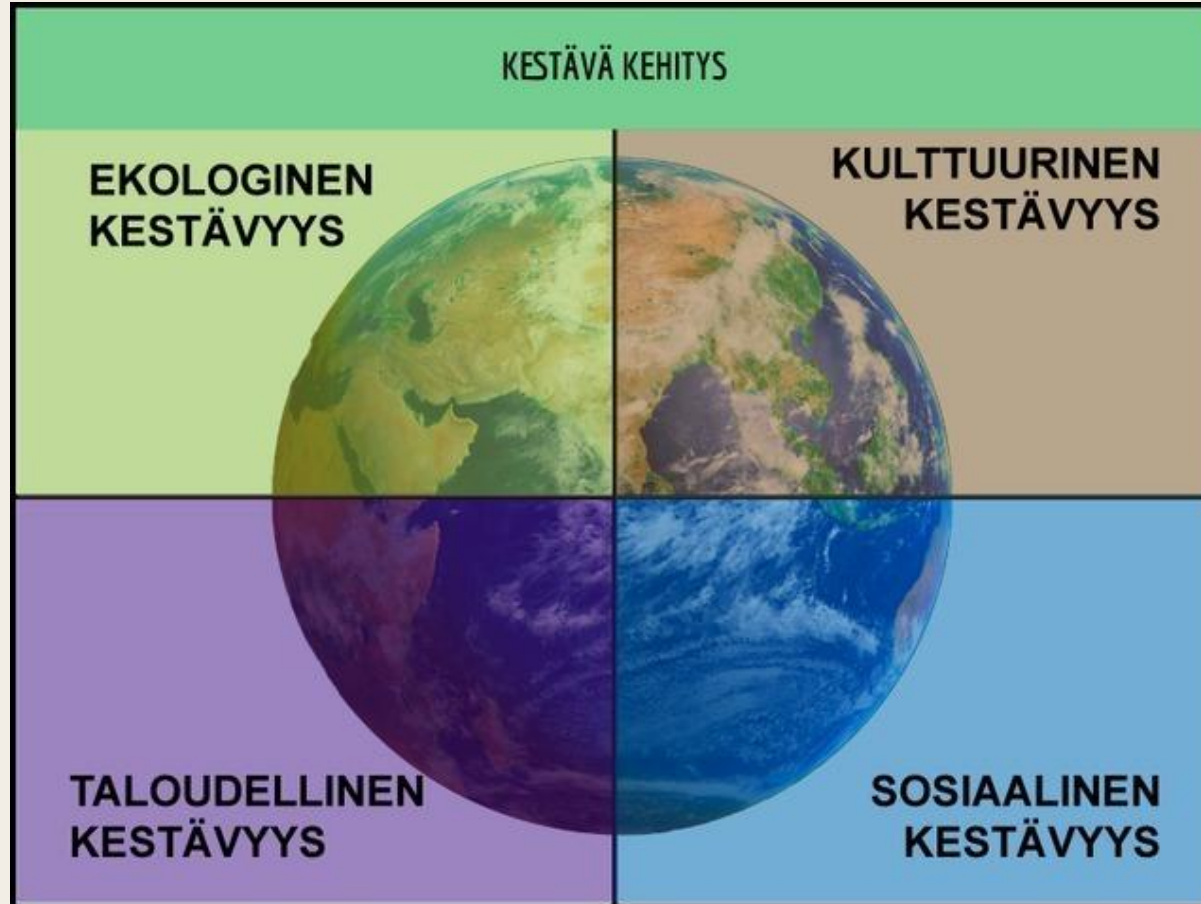

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

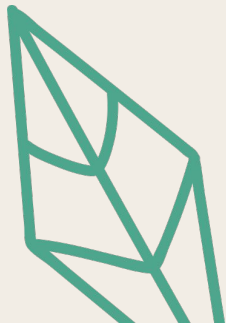
Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

Taloudellinen kestävä kehitys

Maapallon luonnonvarat ovat rajalliset. Kestävän kehityksen päätavoite on muuttaa nyky-yhteiskunnan toimintamallejamme niin, että otamme huomioon myös tulevaisuuden sukupolvien tarpeet ja hyvinvoinnin. Päämääränä on siis turvata nyt ja tulevaisuudessa hyvät elämisen mahdollisuudet ja kuluttaa maapallon luonnonvaroja kestävämmiin. Kestävä talous perustuu taloudellisiin päätöksiin, joita tekevät yhteiskunta (lait ja säädökset), kuluttajat ja yritykset. Taloudellisella

Sosiaalinen kestävä kehitys

Sosiaalisesti kestävä kehitys tarkoittaa ihmisten tasavertaisia mahdollisuuksia hyvin, saavuttaa perusoikeudet, hankkia elämän perusedellytykset ja mahdollistaa osallistuminen päätöksentekoon omassa maassaan ja maailmanlaajuisesti. Sosiaalisen kestävyuden ajatuksena on taata, että hyvinvoinnin edellytykset siirtyvät sukupolvelta toiselle. Maailmanlaajuisia sosiaalisen kestävyuden kysymyksiä ovat esimerkiksi väestönkasvu, köyhyys, ruoka- ja terveydenhuolto, sukupuolten välinen tasa-arvo sekä koulutuksen järjestäminen.

Hallituksen kestävä kehitys ohjelmassa mainitaan sosiaalista kestävyttä edistävinä toimenpiteinä myös muun muassa työllisyyden edistäminen, syrjäytymisen ehkäiseminen sekä ikääntyvän väestön olojen turvaaminen, työ-, asuin- ja elinympäristöjen terveellisuuden, viihtyisyyden ja sosiaalisen toimivuuden parantaminen sekä väestön terveyden ja toimintakyvyn tukeminen.

Sosiaalisen kestävyuden näkökulmia oppilaitoksissa voisivat olla turvallinen, terveellinen, viihtyisä ja kaikille esteetön työ- ja oppimisympäristö sekä oppilaitosyhteisön toiminta sosiaalisena kokonaisuutena. On tärkeää, että henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnista, turvallisuudesta, terveydestä ja jaksamisesta huolehditaan systemaattisesti esimerkiksi henkilöstöpolitiikan, työsuojelutoiminnan, terveys- ja sosiaalipalveluiden sekä opintojen ohjauksen ja erityisopetuksen keinoin. Yksilötasolla sosiaalinen kestävyys tarkoittaa esimerkiksi edellytyksien luomista elämänhallinnalle, omakohtaiselle vastuunotolle, kestävien elämäntapojen tavoittelulle sekä oman toiminnan merkityksen ja vaikutusten ymmärtämiselle ja oppimiselle.

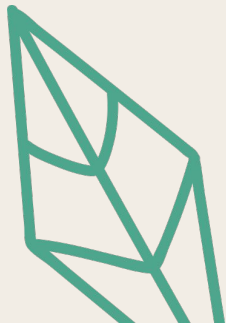
Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kulttuurinen kestävä kehitys

11 KESTÄVÄT
KAUPUNGIT
JA YHTEISÖT

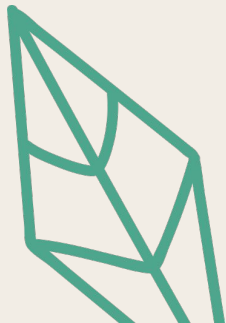
Kulttuurinen kestävyys on yksi kestävä kehityksen ulottuvuuksista. Se tarkoittaa kulttuuriin liittyvien asioiden kuten kielten, perinteiden ja tapojen säilyttämistä. Kulttuurisesti kestävässä kehityksessä hyväksytään monimuotoisuus ja tasapainoinen kasvu sekä arvostetaan ja kunnioitetaan kaikkien oikeuksia.

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

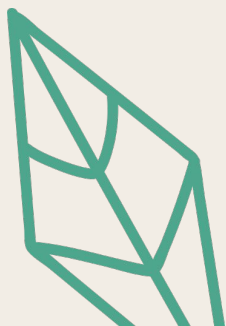

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kestävän kehityksen keskeiset käsitteet

Opettajat ja kasvattajat

Tällä sivulla

KESTÄVÄ KEHITYS >

◆ Agenda 2030 >

◆ Kestävän kehityksen kasvatus >

◆ Globaalikasvatus >

EKOLOGINEN KESTÄVYYS >

◆ Ympäristökasvatus >

◆ Ilmastokasvatus >

TALOUDELLINEN KESTÄVYYS >

KULTTUURINEN KESTÄVYYS >

◆ Interkulttuurisuus- ja
monikulttuurisuuskasvatus >

◆ Kulttuuriperintökasvatus >

SOSIAALINEN KESTÄVYYS >

◆ Demokratia- ja
ihmisoikeuskasvatus >

◆ Rauhankasvatus >

◆ Mediakasvatus >

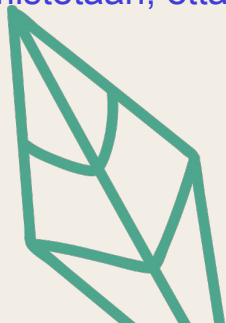
Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kulttuuritavoite 2030

#Kulttuuritavoite2030 #Culture2030Goal

10 kohtaa, joita kulttuuritavoitteeseen on luonnosteltu, ja joita KULTA ry esittää:
Varmistetaan kulttuurinen kestävyys kaikkien hyvinvoinnin turvaamiseksi

1. Toteutetaan kaikkien kulttuuriset oikeudet edistämällä kulttuurisen moninaisuuden saatavuutta ja saavutettavuutta.
2. Edistetään rauhan ja väkivallattomuuden kulttuuria, maailmankansalaisuutta ja kulttuurisen monimuotoisuuden arvostusta.
3. Suojellaan ja turvataan kaikenlaista kulttuuriperintöä.
4. Suojellaan ja edistetään kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta.
5. Edistetään paikallista kulttuuria, kulttuurimatkailua ja kulttuurialan ammattilaisten oikeuksia.
6. Parannetaan kulttuurialan liikkuvuutta.
7. Annetaan alkuperäiskansoille mahdollisuus vahvistaa omia instituutioitaan, kulttuurejaan ja kieliään sekä kehittää itseään omien tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti.
8. Kehitetään kulttuurista lähestymistapaa ympäristönsuojeluun ja kestäväan kaupungistumiseen.
9. Vahvistetaan kulttuuri-instituutioita.
10. Varmistetaan, että kulttuurinäkökohdat ovat mukana muissa kehitystavoitteissa.

Laaja-alainen osaaminen

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

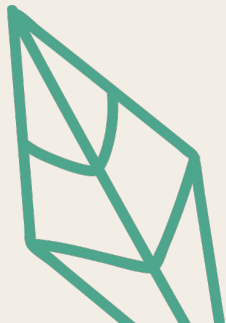
VAKAPS

Kasvatus on toimintaa, jonka myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät, muovautuvat ja uudistuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle. Kasvatuksen avulla ohjataan lapsia muodostamaan omia mielipiteitään ja arvioimaan kriittisesti vallitsevia ajattelu- ja toimintatapoja sekä toimimaan eettisesti kestäväällä tavalla. Kasvatuksen sivistystehtävänä on ohjata tietoisesti lasten yksilöllisen identiteetin muotoutumista siten, että lapset oppivat havaitsemaan oman toimintansa vaikutukset toisiin ihmisiin ja ympäristöönsä. Lasten kehitystä tuetaan niin, että he oppivat toimimaan sekä käyttämään osaamistaan myös toisten hyväksi.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa. Tämä korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita. Vuorovaikutustaidoilla sekä kyvyllä ilmaista itseään ja ymmärtää muita on tärkeä merkitys identiteetille, toimintakyvylle ja hyvinvoinnille. Toimiva vuorovaikutus erilaisista kulttuuri- ja katsomustaustoista tulevien ihmisten kanssa edellyttää oman ja muiden kulttuurin ja katsomuksellisen taustan ymmärtämistä ja kunnioittamista. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan.

Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Henkilöstö toimii mallina lapsille toisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Lapsia ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin. Yhteistyöhön perustuva toiminta luo mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja eri tilanteissa ja erilaisten ihmisten kanssa. Lasten kanssa harjoitellaan asettumista toisen asemaan, opetellaan tarkastelemaan asioita eri näkökulmista sekä ratkaisemaan ristiriitallisia tilanteita rakentavasti. Tämä vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteettien rakentamisessa. Varhaiskasvatuksessa saadut kokemukset, tiedot ja taidot kulttuuriperinnöstä vahvistavat lapsen kykyä omaksua, käyttää ja muuttaa kulttuuria. Esimerkiksi leikit, ruokailuhetket ja juhlat tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. Lapsia tuetaan myönteisen suhteen luomisessa moninaiseen ympäristöön.

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

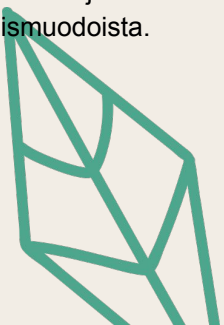
POPS 2014 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) 12

Oppilaat kasvavat maailmaan, joka on kulttuurisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen. Kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista, arvostavan vuorovaikutuksen taitoja ja keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään.

Perusopetuksessa oppilaita ohjataan ympäristön kulttuuristen merkitysten tunnistamiseen ja arvostamiseen sekä oman kulttuuriidentiteetin ja myönteisen ympäristösuhteen rakentamiseen. Oppilaat oppivat tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä omia sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan. Heitä kannustetaan pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa, miten media muokkaa kulttuuria sekä pohtimaan myös, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisena hyväksyä. Kouluyhteisössä ja koulun ulkopuolella tehtävässä yhteistyössä oppilaat oppivat havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä. Heitä kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaat saavat mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. He oppivat myös välittämään, muokkaamaan ja luomaan kulttuuria ja perinteitä ja huomaamaan niiden merkityksen hyvinvoinnille.

Koulutyöhön sisällytetään runsaasti tilaisuuksia harjaantua esittämään mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan eettisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita ja tilanteita eri näkökulmista. Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti ihmisoikeuksien, erityisesti lapsen oikeuksien tuntemista ja arvostamista sekä niiden mukaista toimintaa. Kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan vahvistetaan kaikessa toiminnassa, myös kansainvälistä yhteistyötä tehden.

Kouluyhteisössä oppilaat saavat kokemuksia vuorovaikutuksen merkityksestä myös omalle kehitykselle. He kehittävät sosiaalisia taitojaan, oppivat ilmaisemaan itseään eri tavoin ja esiintymään eri tilanteissa. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä äidinkielellään että muilla kielillä. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Yhtä tärkeätä on oppia käyttämään matemaattisia symboleita, kuvia ja muuta visuaalista ilmaisua, draamaa sekä musiikkia ja liikettä vuorovaikutuksen ja ilmaisun välineinä. Koulutyöhön sisältyy myös monipuolisia mahdollisuuksia käsillä tekemiseen. Oppilaita ohjataan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoaan ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. Koulutyössä rohkaistaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen. Oppilaita ohjataan edistämään toiminnallaan esteettisyyttä ja nauttimaan sen eri ilmenemismuodoista.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiudet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Kansainvälisyysvalmiudet ja maailmankansalaisen asenne
- Suomalaisen, eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemus sekä kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- Eettinen toimijuus globaalissa media- ja teknologia-maailmassa

Hyvinvointiosaaminen

- Huolenpito itsestä ja muista
 - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja käyttäminen sekä identiteetin rakentaminen
 - Sinnikkyys muutosten ja yllätysten maailmassa

Vuorovaikutus-osaaminen

- Tunne- ja empatiataidot
- Sosiaaliset taidot, yhteistyökyky ja yhdessä oppimisen taidot
- Kielitietoisuus ja rakentavan viestinnän taito

HYVÄ, TASAPAINOINEN JA SIVISTYNYT IHMINEN

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Arvolähtöinen ja eettinen toiminta yhteiseksi hyväksi
- Luonnon monimuotoisuuden arvostaminen ja tutkimustietoon perustuva ilmasto-osaaminen
- Kiertotalouden ymmärtäminen ja kestävä kuluttajuus

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Demokratiataidot, vaikuttaminen turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävän tulevaisuuden puolesta
- Osaamisen käyttäminen sekä omaksi että yhteiskunnan hyväksi
- Uudistumiskyky, työelämävalmiudet ja yrittäjämäinen asenne

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Uteliaisuus ja motivaatio oppia sekä etsiä merkityksiä ja yhdistellä asioita uudella tavalla
 - Oppimisen säätely, lähdekriittisyys ja jatkuva oppimistaitojen kehittäminen
- Monilukutaito digiajassa

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

LOPS2021 GLOBAALI- JA KULTTUURIOSAAMINEN

Opiskelija syventää tietojaan ja ymmärrystään omasta identiteetistään sekä lukioyhteisön ja yhteiskunnan moninaisuudesta, jossa erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Opiskelija vahvistaa kansainvälistä osaamistaan ja monilukutaitoaan hyödyntämällä kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisia verkostoja, medioita ja lähteaineistoja. Hän saa kokemuksia opiskelusta, yhteistyöstä ja eettisestä toimivuudesta erilaisia kansainvälisyyden toimintamuotoja ja teknologiaympäristöjä hyödyntäen.

Opiskelija oppii tunnistamaan ja refleктоimaan kulttuuriperintöjä, arvoja, ihmisten erilaisia toimintaympäristöjä ja muita seikkoja, joiden pohjalle kulttuuri-identiteetit ja elämäntavat rakentuvat omassa arjessa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa, Euroopassa ja globaalisti. Samalla hän harjaantuu arvostamaan ihmisten ja yhteisöjen oikeutta kulttuuriseen identiteettiin sekä toimimaan kulttuurisen moninaisuuden puolesta.

Opiskelija saa monenlaisia tilaisuuksia tutkia, harjoitella ja kartuttaa maailman-kansalaisen taitoja ja etiikkaa YK:n kestävä kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n mukaisesti. Samalla hän oppii erittelemään kansainvälistymistä ja globaali-lisaatiota ilmiöinä. Opiskelija vahvistaa ihmisoikeuksien tuntemustaan ja toimijuuttaan ihmisoikeuksien, yhdenvertaisuuden, oikeudenmukaisuuden ja eettisesti vastuullisten elintapojen edistämiseksi. Hän tunnistaa ja oppii hyödyntämään mahdollisuuksia monenkeskiseen, luovaan yhteistyöhön hyvän tulevaisuuden rakentamiseksi.

